

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 432/2018-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. septembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou Beňo & partners advokátska kancelária s. r. o., Námestie sv. Egídia 93, Poprad, v mene ktorej koná advokát JUDr. Jozef Beňo, PhD., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 229/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. mája 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 229/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že „... ako žalobca sa žalobou zo dňa 07.09.2015 voči žalovaným [REDACTED], podanou na Okresnom súde Bratislava I dňa 09.09.2015, domáhal, rozhodnutia o námietke nedostatku právomoci rozhodcovského súdu a zaujatosti sudcov rozhodcovského súdu - Stály rozhodcovský súd JSM so sídlom Cukrová 14, Bratislava.

Konanie o žalobe sa pôvodne viedlo na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 37Cb/157/2015, neskôr pod sp. zn. 9C/229/2015.

Sťažovateľ podaním zo dňa 22.09.2015 predložil súdu prílohy k žalobe. Okresný súd Bratislava I po podaní žaloby dňa 09.09.2015 a doložení príloh k žalobe vyzval sťažovateľa k predloženiu plnej moci a to podaním zo dňa 09.02.2016. Sťažovateľ plnú moc doručil súdu dňa 29.02.2016. Následne Okresný súd Bratislava I vyzval sťažovateľa k úhrade súdneho poplatku výzvou 9C/229/2015-47 zo dňa 11.04.2016. Výzva bola sťažovateľovi doručená dňa 18.04.2016 a sťažovateľ súdny poplatok v poskytnutej lehote (dňa 20.04.2016) uhradil. Sťažovateľ následne podaním zo dňa 13.10.2016 žiadal súd o vytýčenie pojednávania. Okresný súd Bratislava I podaním doručeným sťažovateľovi dňa 27.04.2017 ho vyzval k vyjadreniu sa k vyjadreniu žalovaných. Sťažovateľ vo vyjadrení zo dňa 22.05.2017 uviedol, že zotráva na doterajšom vyjadrení. Okresný súd Bratislava I následne až k dnešnému dňu nevykonal vo veci žiaden úkon, preto sťažovateľ opakovane urgoval príslušný súd o konanie a rozhodnutie vo veci podaním zo dňa 15.01.2018.

Z uvedeného je zrejmé, že na Okresný súd Bratislava I bola podaná žaloba doplnená o prílohy v mesiaci september 2015 a od doloženia plnej moci, zaplatenie súdneho poplatku a vyjadrenia sa k vyjadreniu žalovaného v máji 2017 - teda po dobu 11 mesiacov - Okresný súd Bratislava I nevykonal vo veci jediný úkon.“.

3. Podľa názoru sťažovateľa „Okresný súd Bratislava I nepostupoval v konaní sp. zn. 9C/229/2015 tak, aby bolo možné jeho postup a konanie kvalifikovať ako rešpektovanie čl. 48 ods. 2 Ústavy.

... Nadmerný nápad na Okresnom súde Bratislava I nemôže byť dôvodom pre vznik prietáhov už v štádiu podania žaloby, predtým, ako súd vôbec zistí naplnenie procesných podmienok pre konanie. Napokon toto ani nemôže byť dôvodom zmarenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a štát tým nie je zbavený zodpovednosti

za pomalé konanie, či skôr nekonanie, spôsobujúce zjavne zbytočné prietahy v súdnom konaní.“

4. Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezhom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], nar... na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/229/2015 bolo porušené.

Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/229/2015 prikazuje konať tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], nar... priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 4.000 €, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

Okresnému súdu Bratislava I ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia právnejmu zástupcovi Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., za zastupovanie v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, vo výške 390,50 € na účet vedený v... pobočka [REDAKOVANÉ], IBAN... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého

návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde môže sťažnosť podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

9. Z obsahu sťažnosti, ako i z jej petitu zjavne vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 229/2015.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

III.

11. Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv

a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

12. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ústavný súd v systéme ochrany základných práv a slobôd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, I. ÚS 480/2013, II. ÚS 544/2017). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

13. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil možnosť podať sťažnosť na prietahy v súdnom konaní podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

14. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv,

ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prieťahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prieťahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prieťahov a ustanovuje za také prieťahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prieťahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“. Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

15. Keďže zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu vyplýva, že sťažovateľ, ktorý je kvalifikovane právne zastúpený, sťažnosť na prieťahy v napadnutom konaní nepodal a ani netvrdí, že ju nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodit' ani z obsahu jeho sťažnosti (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), ústavný súd, opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04), dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch neumožnilo účinnú ochranu základného práva sťažovateľa priznaného mu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto bolo potrebné jeho sťažnosť odmietnuť už pri jej predbežnom prerokovaní.

16. Na základe uvedeného rozhodol ústavný súd tak, že sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2018